

**Арнайы және жалпы білім беретін мектептердің логопедтеріне арналған
«Жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстарын түзетудің заманауи
технологиялары» педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру
курстарының білім беру бағдарламасы**

1. Жалпы ережелер

1. «Жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстарын түзетудің заманауи технологиялары» педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) арнайы және жалпы білім беретін мектеп логопедтерінің біліктілікті арттыру курстарында оқуын реттейді.

2. Курстың мақсаты - арнайы және жалпы білім беретін мектептердегі жазбаша сөйлеу тілі бұзылған оқушылармен жұмыс жасайтын логопедтердің кәсіби құзіреттілігін арттыру. Бағдарлама арнайы және жалпы білім беретін мектеп логопедтерін кеңейтілген білімі мен практикалық дағдылары бар, мектеп оқушыларымен түзету жұмыстарын ұйымдастырудың сәттілігі туралы заманауи идеяларға сәйкес келетіндей меңгеруге бағытталған, сондай-ақ жазбаша сөйлеу тілі бұзылған оқушыларға түзету-логопедиялық көмек көрсету шеңберінде практикалық жұмыс әдістері мен тәсілдерін қолдануға бағытталған шаралар кешенін қамтиды.

3. Логопедтер курсының ұзақтығы - 9 күн, оның әрқайсысы күніне 2 сағаттан (8 академиялық сағат) тұратын 4 сабақтан құралған кезеңдерден тұрады: бірінші кезең – аудиториялық, екіншісі -базада зертханалық-практикалық сабақтар. Сабақтың мазмұны мен деректемелері осы бағдарламаның 1 және 2 қосымшаларына сәйкес курстың оқу жоспарында көрсетілген.

2. Глоссарий

4. Курстың глоссарийі келесі негізгі ұғымдардан тұрады:

1) дисграфия - жазбаша сөйлеуді жүзеге асыруға және бақылауға қатысатын психикалық функциялардың жеткіліксіз қалыптасуымен (немесе ыдырауымен) байланысты жазу процесінің ішінара бұзылуы.

2) сөйлеу тілінің грамматикалық құрылымы - бұл сөздердің фразалар мен сөйлемдердегі өзара әрекеттесуі. Грамматикалық құрылымның морфологиялық және синтаксистік жүйелері бар. Морфологиялық жүйе дегеніміз - сөз тіркесі мен сөз құрау техникасын меңгеру, ал синтаксистік жүйе - сөйлем құрау, сөйлемдегі сөздерді грамматикалық тұрғыдан дұрыс біріктіру қабілеті;

3) сөйлеудің қарым-қатынастық қызметі - сөйлеуді басқаларға кез-келген ақпаратты жеткізуге немесе оларды әрекет етуге итермелеу үшін пайдалану. Хабар беру кезінде қандай да бір затты көрсету болады, бұл тілдің нұсқау, ниеттік ретіндегі қызметін белгілейді;

4) дислексия - бұл адамның қалыпты интеллектіне қарамастан, мәтіндердің барлық түрлерін оқудың қиындығымен сипатталатын оқудың бұзылуы;

5) мониторинг - латын мониторының туынды нысаны, бақылау, қадағалау және ескерту сияқты қызметтерді жүзеге асыруға бағытталған іс-әрекетті іске асыруды білдіреді. Педагогикалық мониторинг - бұл педагогикалық жүйенің қызметі туралы мәліметтерді ұйымдастыру, жинау, өңдеу, сақтау және тарату нысаны. Бұл нысан педагогикалық жүйенің жағдайын бақылауды қамтамасыз етеді және оның дамуын болжауға мүмкіндік береді;

б) сөйлеу қызметі – пәндік ынталандырумен, фокуспен сипатталатын қызмет түрі, бірнеше кезеңдерден тұрады - бағдарлау, жоспарлау, сөйлеу жоспарын орындау, бақылау (Л.С. Выготский);

7) сөйлеу картасы - бұл баланың ауызша және жазбаша сөйлеуінің жағдайын сипаттайтын ресми құжат, оны логопед диагностика жасап, түзетеді;

8) байланыстырып сөйлеу - бұл оның мазмұндық құрамының барлық маңызды жақтарын көрсетіп сөйлеу. Сөйлеу екі себепке байланысты болуы мүмкін: немесе бұл байланыстар саналы болмағандықтан және спикердің ойларында көрінбейтіндіктен немесе бұл байланыстар оның сөзінде дұрыс анықталмағандықтан. Әдістемеді «байланысты сөйлеу» термині бірнеше мағынада қолданылады: 1) сөйлеушінің процесі, қызметі; 2) өнім, осы қызметтің нәтижесі, мәтін, мәлімдеме; 3) сөйлеуді дамыту жөніндегі жұмыс бөлімінің атауы. «Сөз», «мәтін» терминдері қаншалықты синонимді қолданылады. Байланыстырылған сөйлеу дегеніміз - бір-бірімен байланысқан және тақырыптық жағынан біріккен, аяқталған сегменттерді қамтитын бірыңғай семантикалық және құрылымдық тұрғыдан тұтас;

9) фонематикалық жүйе - бұл әр бірлік белгілі бір мағыналық белгілер жиынтығымен сипатталатын тілдегі фонемалардың жүйесі. Орыс тілінде бұл белгілер қаттылық немесе жұмсақтық, есту қабілеті немесе саңырау, білім беру тәсілі, қалыптасу орны, палатиналық перденің қатысуы. Фонемалық жүйеде белгілі бір қатынастар болады. Әрбір фонема бір-бірінен бір мағыналық ерекшелігі, немесе бірнеше белгілері бойынша ерекшеленеді;

10) педагогикалық инновация - баланың жеке тұлғасының қалыптасу процесінің мәдени дәстүріндегі басқа концепциямен байланысты, білім беру процесіне деген басқа көзқараспен және жолмен байланысты білім беру іс-әрекеті.

11) дизорфография – қажетті ережелерді білуіне қарамастан, орфографиялық дағдыларды қалыптасып, меңгере алмаудың салдарынан жазуда байқалатын тұрақты, ерекше қателердің түрлерін дизорфография деп атауға болады.

12) ақпараттық технологиялар - ақпараттық нарықта алға қойған мақсаттарға қол жеткізу үшін субъектілер қолданатын әртүрлі әдіс-тәсілдер мен техникалар.

3. Бағдарлама тақырыптары

5. Біліктілікті арттыру бағдарламасы келесі тақырыптарды қамтиды:

1) 1-тақырып. Қазақстан Республикасындағы әртүрлі мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған мектепке дейінгі білім беру ұйымдары мамандарының жұмысын реттейтін нормативтік құқықтық база (заңгер-кеңесшімен әңгімелесу);

2) тақырып 2. ҚР және шетелде дисграфия мен дислексияға заманауи көзқарастар;

3) тақырып 3. «Жазбаша сөйлеу тілі» түсінігі. Жазбаша сөйлеу тілінің ауызшадан айырмашылығы;

4) тақырып 4. Бастауышта ауызша және жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстарын анықтау (логопедиялық аспект);

5) тақырып 5. Жазудың қалыптасуының психофизиологиялық негіздері. Жазу актісінің миға шабуылы;

6) тақырып 6. Қазақ орфографиясының қайдалары. Жазу бұзылыстарының типтік ерекшеліктері. Жазу және оқу бұзылыстары бар (немесе дислексия/дисграфия қаупі бар) оқушыларды тексеру;

7) тақырып 7. Дисграфия: механизмі, топтастырылуы, симптоматикасы;

8) тақырып 8. Ауызша және жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстары бар балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы;

9) тақырып 9. Жазу бұзылыстарын түзетудің қағидалары. Дисграфияның әрбір түрлерінде логопедиялық жұмыстың әдістемесі;

10) тақырып 10. Мектепке дейінгі жастағы оптикалық дисграфия: ерте алдын алу және түзету жолдары;

11) тақырып 11. Жазу бұзылыстарын дифференциалды диагностикалау және түзету;

12) тақырып 12. Дислексияны түзету логопедиялық жұмыс әдістемесі;

13) тақырып 13. Бастауыш сынып оқушыларының сөз шығармашылығы- екінші буын стандарттарын іске асыру құралы ретінде;

14) тақырып 14. Машықтандырылған оқу- логопедия тәжірибесінің жетекші әдісі ретінде;

15) тақырып 15. Мұғалім-логопедтің өз білімін жетілдіру және кәсіби құзыреттілігін арттыруы.

16) тақырып 16. Мектепке дейінгі жастағы балалармен сөйлесу терапиясында АКТ қолдану.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

6. Біліктілікті жетілдіру бағдарламасының мақсаты – жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстары бар оқушыларға арналған арнайы және жалпы білім беретін мектептерінде жұмыс жасайтын логопедтердің кәсіби құзыреттілігін арттыру.

7. Бағдарламаның міндеттері:

1) Қазақстан Республикасында сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға арналған арнайы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының логопедтерінің жұмысын реттейтін нормативтік-құқықтық база саласындағы білімдерін кеңейту;

1) оқушылардың оқу мен жазу бұзылыстарын талдау мен түзету саласында педагогтердің құзіреттілігін жетілдіру;

2) оқушылардың оқу мен жазу бұзылыстарын анықтау және жою саласында маман еместердің (ата-аналар) құзыреттілігін көтеру;

3) ҚР арнайы және жалпы білім беретін мектептердің логопедтерінің жұмысын реттейтін нормативті-құқықтық құжаттары аясындағы білімдерін кеңейту;

4) түзету-логопедиялық жұмыста және әртүрлі бұзылыстардың алдын алуға заманауи компьютерлік технологияларды қолдану мүмкіндіктерді көрсету;

5) Қазақстан Республикасындағы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының мамандарына құжаттамаға қойылатын бірыңғай талаптармен таныстыру.

8. Курс соңында тындаушылар:

1) жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстары бар балаларға тұлғалық және кәсіби өзін-өзі жетілдіретін, мамандардың кәсіби дамуына қолдау көрсететін арнайы және жалпы білім беретін мектептерде логопедиялық жұмысын ұйымдастырудағы және жүргізудегі заманауи жоғары білікті маманның орны мен рөлін түсінеді;

2) жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстары бар оқушылармен психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастырудың формалары, әдістері мен жағдайлары туралы білім алады;

3) балалық шақта жазу мен оқу бұзылыстарының себептері мен механизмдері жөніндегі заманауи түсініктерді меңгереді;

4) оқуда қиындықтары бар оқушылармен жеке білім беру бағдарларын құру, тиімді іріктеп қолдану және іске асыруға қабілетті;

5) дисграфияның әртүрлі формаларын жоюға арналған дәстүрлі және инновациялық технологияларды меңгереді;

6) дислексия мен дисграфиясы бар балалардың жеке білім алу қажеттіліктері мен психофизикалық, жас ерекшеліктерін ескеріп, білім беру-түзету процесін іске асыруға қабілетті;

7) мектептегі қиындықтарды психологиялық-педагогикалық талдауға дайын болады;

8) оқушылардың жазу мен оқу бұзылыстарын жою процесінде психологиялық-педагогикалық қызметтерді реттеуге қабілеттілігі артады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

9. Бағдарлама бес модулден құрылған: нормативтік-құқықтық, психологиялық- педагогикалық, мазмұндық, технологиялық, нұсқалық.

10. Нормативті-құқықтық модуль:

1) 1-тақырып. Қазақстан Республикасындағы әртүрлі мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған бастауыш және орта білім беру ұйымдары мамандарының жұмысын реттейтін нормативтік құқықтық база (заңгер-кеңесшімен әңгімелесу): мектептегі білім берудің мемлекеттік сипаты, оның Қазақстан Республикасының білім беру жүйесіндегі орны. Қазақстан Республикасындағы мектепте білім беру жүйесінің нормативтік-құқықтық базасын жаңарту. Қазақстан Республикасының бастауышта Білім берудің мемлекеттік стандарттарын талдау (ҚР Оқу ағарту министрінің 3 тамыз 2022 жыл № 348Бұйрығы), Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар балаларды оқыту және тәрбиелеудің Типтік Бағдарламасы (ҚР Білім және Ғылым министрінің бұйрығына өзгерістер еңгізу туралы 20 қыркүйек 2018 жыл № 469 «Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» (ары қарай – типтік бағдарлама), өзгерістер еңгізу жөнінде Үкімет қаулысы 30 қазан 2018 жыл № 595 "ҚР тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы" ҚР БжҒМ бұйрығы 18 мамыр 2020 жыл № 207. ҚР Әділет министрлігінде тіркелген 18 мамыр 2020 жыл № 22744 т.б.және т.б.

11. Психологиялық-педагогикалық модуль:

2) 2-тақырып. Дисграфия мен дислексияның белгілеуге ҚР және шетелде әртүрлі көзқарастар; дислексияның ерекше бұзылыстарын жоюға әсер ететін факторлар. Осы бұзылысты жоюға арналған нақты әдістемелік ұсыныстар.

3) 3-тақырып. «Жазбаша сөйлеу тілі» түсінігінің анықтамасы. Жазбаша сөйлеу тілінің ауызша сөйлеу тілінен айырмашылығы;

4) 4-тақырып. Бастауыш сынып оқушыларының жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстарын анықтау (логопедиялық аспект). Бастауыш сынып оқушыларын Фотекова Т.А., Ахутина Т.В. әдістері негізінде нейропсихологиялық әдістер арқылы диагностикалау

12. Мазмұндық модуль.

1) 5-тақырып. Жазу дағдыларының қалыптасуының психофизиологиялық негіздері. Жазу әрекетінің бас миында ұйымдастырылуы. М.М Безрукихтің бастауыш мектептегі каллиграфиялық қиындықтар туралы зерттеулері. Жазуға үйрету мәселесі. Жазу процесі бірқатар психофизиологиялық компоненттерді қамтитын күрделі қызмет ретінде. А. Р. Лурия және жазу процесінің үш кезеңі.

2) 6-тақырып. Қазақ орфографиясының қағидалары. Жазудың типтік қателері. Жазу және оқу бұзылыстары бар (немесе дислексия/дисграфияға шалдығу қаупі бар) оқушыларды тексеру;

3) 7-тақырып. Дисграфия: механизмдері, классификациясы, симптоматикасы; акустикалық, моторлы, оптикалық дисграфия.

4) 8-тақырып. Жазбаша және ауызша сөйлеу тілі бұзылыстары бар оқушылардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы;

13. Технологиялық модуль:

- 1) 9-тақырып. Жазу бұзылыстарын түзетудің қағидалары. Дисграфияның әртүрін түзетуге арналған логопедиялық әдістеме.
- 2) 10-тақырып. Мектепке дейінгі шақтағы оптикалық дисграфия: ерте алдын алу және түзету жолдары; Оптикалық дисграфияның пайда болу себептері. Оптикалық дисграфияны түзету жолдары.
- 3) 11-тақырып. Жазу бұзылыстарын дифференциалды диагностикалау және түзету. Жазуда бағдарламалау, реттеу, бақылау. Вербалды және бейвербалды материалды қолданып, танымдық әрекетін зерттеуде бағдарламалау, реттеу, бақылауды анықтау. Қимыл әрекетінде бағдарламалау, реттеу, бақылауды анықтау.
- 4) 12-тақырып. Дислексияны түзету жұмысының әдістемесі. Бірінші кезең-шатастыратын дыбыстардың есту және дыбыстау бейнесін біртіндеп анықтау.
Екінші кезең- шатастыратын дыбыстарды дыбыстау және есту жоспарында салыстыру.
- 5) 13-тақырып. Бастауыш сынып оқушыларының сөз шығармашылығы екінші буын стандарттарын іске асыру шеңберінде жазбаша тілді меңгеру құралы ретінде. Л. С. Выготский шығармашылық туралы адамның белсенділігі мен оның тәуелсіздігінің жоғарғы формасы ретінде. Бастауыш сынып оқушысының ауызша шығармашылыққа деген белсенділігінің үш деңгейі.
- 6) 14-тақырып. Машықтандырылған оқу логоедия тәжірибесіндегі жетекші әдіс. Оқу дағдысын зерттеудің стандартталған әдістемесі (ОДЗСӘ) және машықтандырылған оқуды белгілеу әдістемесі (МОБӘ). Оқу дағдысының әдісі, жылдамдығы, дұрыстығы, машықтандырылуы және оқуды түсіну сияқты параметрлері туралы деректерді өңдеудің және алудың жеңілдігі.
- 7) 15-тақырып. Мұғалім-логопедтің өз білімін жетілдіруі және кәсіби құзыреттілігі. Құзыреттілік, кәсіби міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін білім, білік, дағдылардың үйлесуі ретінде. Құзырет белгілі бір сала бойынша білім, білік, дағдылардың, тұлғалық сапалардың жиынтығы ретінде. Құзырет, құзыреттілік ұғымдары. Мұғалімнің кәсіби құзыреттілігінің көрсеткіші. Өзіндік кәсіби білімді жетілдіру. Педагогтардың өзіндік білігін арттырудың негізгі критерийлері.

14. Нұсқалық модуль

1) тема 16. Оқушылармен логопедиялық жұмыста АКТ қолдану: логопедиялық жұмыста ақпараттық компьютерлік технологияларды қолдану. Жазбаша сөйлеу қабілеті бұзылған оқушылардың жаңа материалды оқуға деген ынтасын арттыру. Танымдық белсенділікті белсендірудің, баланың ойлау қабілеті мен шығармашылық қабілетін дамытудың әдістемелік әдістері.

15. Нұсқалық модульдің тақырыптарын тыңдаушылар кіріспе сауалнамасы кезінде анықтайды.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

16. Біліктілікті арттыру курстары келесі режимде ұйымдастырылады:

1) күндізгі бөлімде оқу бағдарламасына және курстың жоспарына сәйкес күндізгі оқу түрі (бұдан әрі - ОӘК) Бағдарламаның 1-қосымшасына сәйкес. Күндізгі оқу курсының ұзақтығы - 72 сағат. Күндізгі бір апталық курстарды ұйымдастырған кезде Оқу тақырыптық жоспарда (ОТЖ) сағат саны екі есе азаяды, сабақтардың тақырыптары мен формасы өзгеріссіз қалады;

2) Бағдарламаның 2-қосымшасына сәйкес курстың тақырыптық оқу жоспарына сәйкес аралас оқыту және оқытудың үш кезеңінен тұрады: күндізгі бөлім - 16 сағат, қашықтық - 8 сағат, тәуелсіз - 48 сағат. Күндізгі оқыту курстың бірінші және соңғы күнінде жүзеге асырылады.

17. Оқу процесіне интерактивті формалар мен оқыту әдістері кіреді: дәріс, семинар, топтар мен жұптардағы практикалық жұмыс, топтық жаттығу, шеберлік сыныбы, конференция, дөңгелек үстел, дәріс үзінділерін көрсету, кейс әдісі, мәселелерді бірлесіп шешу және вебинар, онлайн форум, онлайн режиміндегі кеңес беру және аралас оқыту курсына **тындаушының** өзіндік жұмысы.

18. Оқу бағдарламасында дәрістер мен зертханалық және практикалық сабақтардың үйлесімі қарастырылған. Дәріс сабақтарының мақсаты:

1) әр түрлі тіл бұзылыстары үшін түзету жұмыстары мен сөйлеу терапиясын ұйымдастыру мен жүргізудегі қазіргі кезеңде тындаушылардың Қазақстан Республикасындағы арнайы білім беру жүйесінің маңыздылығы туралы хабардар болуға ұмтылысы;

2) логопедтің жеке басының ерекше рөлін ашып көрсету, ол теорияны ғана білмеуі керек, сонымен қатар қазіргі талаптарды ескере отырып және жалпы сөйлеу тілі дамымаған әр балаға жеке көзқарасты сақтай отырып, түзету жұмыстарының барлық кешенін әдістемелік тұрғыдан сауатты құруы керек;

3) логопедтердің кәсіби сапасына және олардың заманауи компьютерлік технологияларға, оның ішінде әр түрлі мүмкіндігі шектеулі балаларды қашықтан оқытуға деген қажеттіліктерінің жоғарылауына назар аудару.

19. Зертханалық және практикалық сабақтарға топтардағы және жеке-жеке көріністер, таныстырулар мен тапсырмалар жиынтығы кіреді:

1) ашық сабақтарды базаларда көру және талдау;

2) логопедиялық кабинеттердің жабдықтарымен танысу;

3) логопедиялық құжаттаманы толтыру үлгілері;

4) курс тыңдаушыларына коучинг;

5) тақырып бойынша әр дәрістің соңында тындаушылардың теориялық білімін бақылау сұрақтары мен тапсырмалары;

6) логопед-мұғалімнің түзету жұмыстарының жеке жоспарларын толтыру, жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балаларды

психологиялық-педагогикалық қолдау үшін түзету ұйымдарының мамандарына арналған сауалнамалар толтыру;

- 7) жеке жұмыс;
- 8) сауалнамалар, тестілеу, бақылау.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

20. Бағдарламаның оқу-әдістемелік кешеніне:

1) әртүрлі тіл бұзылыстары бар балаларға арналған арнайы түзету білім беру ұйымдарының логопедтері үшін біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы;

2) түзету жұмыстарын ұйымдастыру мен мазмұны бойынша әртүрлі бұзылымдары бар балаларға арналған түзету білім беру ұйымдарының логопедтеріне арналған нұсқаулық;

3) арнайы және жалпы білім беретін ұйымдары логопедінің құжаттар топтамасы;

4) зертханалық және тәжірибелік сабақтар кезеңіндегі тапсырмалар;

5) дәрістердің нәтижелері бойынша сұрақ қою және тестілеу;

6) арнайы білім беру мектепке дейінгі ұйымдарының логопедтері құжаттарының тізімі;

7) презентациялар мен үлестірме материалдар.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

21. Тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында дәріс берушілер курстың негізгі тақырыптары бойынша алдын ала тапсырмалар кешенін дайындайды. Тапсырмаларды тыңдаушылар күннің соңына дейін орындап, тексеріп бағалау үшін дәріс берушіге жіберіледі.

Сонымен қоса, сабақтар барысында жедел-сауалнамалар, аралас оқыту режимінде курс үшін аралық тестілеу, тыңдаушылардың дайындаған келесі бағыттар бойынша сөйлеу карталарының бөлімдеріне талдау жүргізіледі: дисграфия, дислексия, дизорфография көріністерін, дыбыс айтуы, грамматикалық құрылымы, сөздік қоры, байланыстырып сөйлеуі; құрастырған технологиялық карталар; диагностикалық карталарды толтыру сапасы, циклограмма мониторингі және міндетті түрде рефлексия жүргізіледі.

Өзіндік және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, сауалнамалар, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі - ОӘК) енгізілген.

22. Тыңдаушылардың кәсіби құзіреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін, профессорлық-оқытушылар құрамы курстың ОӘК-не кіретін Бағдарлама мазмұнын меңгерудің бағалау өлшемдері мен параметрлерін дайындайды:

- тұлғалық-бағдарлау және жеке-дифференциалды ықпал негізіндегі

нұсқалық білім беру-түзеу бағдарламаларын іске асыруға дайындығы ;

- жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балалардың білімге қажеттілігін ескеріп жеке топтық (шағын топтық) сабақтарды жоспарлау біліктері;

- жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балалардың таным белсенділігін, өзіндік жұмыс жасауын, инициативтілігін дамытуға ықпал ететін әдістер мен тәсілдерді қолдану біліктері:

- жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балаларды логопедиялық тексеру бағдарламасын құру, бала дамуының көрсеткіштерін белгілеу, тексеру нәтижелерін интерпретациялау біліктері;

- жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балалардың даму деңгейі мен динамикасын диагностикалау әдістерін меңгеру біліктері;

- жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балалардың әр топтарының білімге ерекше қажеттіліктерінің, тілінің және психофизикалық дамуының ерекшеліктерін көрсету және заманауи әдістемелер мен технологияларын қолдану біліктері;

- түзете-дамыту процесінде дифференциалды ықпал етуді қамтамасыз ету біліктері;

- жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары бар балаларға арналған білім беру ұйымындағы білім беру процесінде заманауи білім беру технологиялары мен түзеу-дидактикалық құралдарды, ақпараттық-коммуникативті технологияларды әдістемелік жағынан негіздей отырып, іріктеп, қолдану біліктері.

9. Курстан кейінгі қолдау көрсету

23. Курстан кейінгі қолдау келесідей түрлерде іске асырылады: өзекті мәселелерді талқылау; арнайы және жалпы білім беретін мектепке дейінгі ұйымдардың, логопедтер мен тәрбиешілердің әдістемелік қолдаулары мәселесі жөніндегі пікір мен тәжірибе алмасу; байланыс қауымдастығы аясында жұмыс жүргізу; педагогтардың біліктіліктерінің деңгейіне сәйкес портфолио мазмұнына қойылатын талаптар жүйесін құру. Мұндай ақпараттық банктің болуы педагогтың интеллектуальді мүмкіндігінің жоғарылауына, инновациялық іс-әрекетті іске асыруына ықпал етеді.

10. Негізгі және қосымша әдебиет тізімі

24. Курс бойынша негізгі әдебиеттер:

1. Бастауыш білім беру МЖМББС (ҚР Оқу ағарту министрінің 3 тамыз 2022 жылғы № 348бұйрығы)
2. Сөйлеу тілінде ауыр бұзылыстары бар балаларды оқыту-тәрбиелеудің Типтік оқыту бағдарламасы (ҚР БЖҒМ 20 қыркүйек 2018 жылғы № 469 бұйрығына өзгерістер еңгізу туралы «Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы

- білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Үкімет қаулысы 30 қазан 2018 жыл
3. № 595 "ҚР тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы" ҚР БЖҒМ бұйрығы 18 мамыр 2020 жыл № 207. ҚР Әділет министрлігінде тіркелген 18 мамыр 2020 жыл № 22744 т.б.және т.б.
 4. ҚР «Білім туралы» заңы (өзгерістері мен толықтырулар 07.07.2020 ж.)
 5. Өмірбекова Қ.Қ. Жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары. Алматы, 2010
 6. Садовникова И.Н. Нарушения письменной речи и их преодоление у младших школьников. - М.: Владос, 1997
 7. Дубынина Т. Е. Причины возникновения дисграфии у младших школьников // Современная психология и педагогика: проблемы и решения: сб. ст. по матер. XVII междунар. науч.-практ. конф. № 12(16). — Новосибирск: СибАК, 2018. — С. 7–10. Корнев А. Н. Дислексия и дисграфия у детей. — 3-е изд. — СПб.: Гиппократ, 2012. — 224 с. Мелюханова Е. Е. Коррекция дисграфии у младших школьников // Инновационная наука. — 2017. — № 5. — С. 132–137.
 8. Филенкова, С. А. Нарушение письменной речи у младших школьников / С. А. Филенкова. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2019. — № 39 (277). — С. 272-274. — URL: <https://moluch.ru/archive/277/62555/> (дата обращения: 28.11.2022).
 9. Ерастова, Н. В. Психофизиологические основы процесса письма младшего школьного возраста / Н. В. Ерастова. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2016. — № 19 (123). — С. 347-350. — URL: <https://moluch.ru/archive/123/33960/> (дата обращения: 28.11.2022).
25. Курс бойынша қосымша әдебиеттер:
- 10.Омірбекова К.К., Оразаева Г.С., Тулебиева Г.Н., Ибатова Г.Б., Логопедия. Алматы,2011. 648б.
 - 11.Ибатова Г.Б. Дыбыс айтуды түзетудегі дайындық кезеңіндегі логопедиялық жұмыс: оқу құралы / Ибатова Г.Б. - Алматы, 2014. -95б.
 - 12.Ибатова Г.Б. Дыбыс айтуды түзетудегі машықтандыру кезеңіндегі логопедиялық жұмыс, оқу құралы / Ибатова Г.Б. - Алматы, 2014.- 172б.
 - 13.Ибатова Г.Б. Дыбыс айтуды түзетудегі ажырату кезеңіндегі логопедиялық жұмыс, оқу құралы/ Ибатова Г.Б. – Алматы, 2014.- 92 б.
 - 14.Ибатова Г.Б., Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу тілін қалыптастыру (СТЖД I-денгей), оқу-әдістемелік құралы/ Ибатова Г.Б. - Алматы, 2014. -96 б.
 - 15.Ибатова Г.Б. Сөйлеу тілі жалпы дамымаған III-денгейдегі балалармен логопедиялық жұмысты ұйымдастыру, Әдістемелік нұсқау/ Ибатова Г.Б. - Алматы, 2015.
 - 16.Омірбекова К.К., Сөйлеу тілі жалпы дамымаған (4-денгей) балалармен логопедиялық жұмыс ұйымдастыру, оқу-әдістемелік құралы, -Алматы, 2015.

17. Ибатова Г.Б. Дыбыстық талдау мен жинақтау дағдыларының бұзылуы салдарынан болған жазбаша сөйлеу тілінің бұзылысын түзету-логопедиялық жұмысы, Әдістемелік нұсқау/ Ибатова Г.Б. - Алматы, 2015 г. 58с.
18. Жукова Н.С. Отклонения в развитии детской речи: Учеб. пособие для студентов дефектол. и дошк. факультетов пед. вузов - М.:УНПЦ Энергомаш,1994-128 с.
26. Интернет көздері:
19. https://pedlib.ru/Books/2/0049/2_0049-471.shtml
20. <https://www.infourok.ru> > ...d
21. <https://www.smdoctor.ru/disease/disgrafiya/>
22. NSportal.ru <https://nsportal.ru> > logopediya >
23. disgrafi. <http://idi-k-nam.ru/profile>
24. <http://www.biblioclub.ru/book/86975/disser> Cat
25. <http://subscribe.ru/catalog/socio.edu.logoped>